

Stanovisko Ministerstva zdravotnictví k poskytování logopedické péče v České republice

Ministerstvo zdravotnictví vydává toto stanovisko za účelem sjednocení přístupu krajských úřadů k problematice poskytování logopedické péče a k vyjasnění kompetencí jednotlivých specializací logopedů na základě získaného vzdělání. Důvodem tohoto kroku je snaha zamezit nežádoucímu prolínání živnostenských činností provozovaných dle živnostenského zákona¹ do zdravotnických logopedických služeb, které jsou poskytovány dle zákona o zdravotních službách².

I. Podmínky poskytování logopedické péče v rámci zákona o zdravotních službách

Logopedická péče, jakožto zdravotní péče, je v rezortu zdravotnictví poskytována logopedem ve zdravotnictví a klinickým logopedem ve smyslu zákona o zdravotních službách a je hrazena z veřejného zdravotního pojištění dle zákona o veřejném zdravotním pojištění³ nebo na přímou úhradu.

Klinický logoped (popř. logoped ve zdravotnictví) provádí činnost preventivní, diagnostickou, terapeutickou a dispenzární. Diagnostikuje děti s patologií v řeči, včetně polykání, dále s patologií v jazyce a behaviorálně-emočně-sociálními deficity ovlivňujícími sociální komunikaci dle platné Mezinárodní klasifikace nemocí⁴, a na základě diagnostiky provádí léčbu. Činnost klinických logopedů (popř. logopedů ve zdravotnictví) zahrnuje spektrum diagnosticko-terapeutických úkonů, screeningovou, rehabilitační a dispenzární péči, které se týkají řeči vč. polykání, dále jazyka a komunikace pacientů všech věkových kategorií. Děti předškolního a školního věku představují pouze část klinicko-logopedických pacientů.

¹ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

² Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů.

³ Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Dostupné na: <https://mkn10.uzis.cz/>

Způsobilost k výkonu povolání logopeda ve zdravotnictví a klinického logopeda vymezuje § 23 zákona o nelékařských zdravotnických povoláních⁵. Jedná se o regulovaná zdravotnická povolání.

Odborná způsobilost k výkonu povolání logopeda ve zdravotnictví se získává absolvováním akreditovaného magisterského studijního oboru speciální pedagogika se státní závěrečnou zkouškou z logopedie a surdopedie navazujícího na absolvování akreditovaného bakalářského studijního oboru speciální pedagogika se státní zkouškou z logopedie a surdopedie a dále absolvováním akreditovaného kvalifikačního kurzu logoped ve zdravotnictví na vysoké škole, které byla udělena akreditace na základě vzdělávacího programu uveřejněného ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví⁶.

Do doby získání specializované způsobilosti logoped ve zdravotnictví pracuje u poskytovatele zdravotních služeb pod odborným dohledem klinického logopeda způsobilého k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu v oboru *klinická logopedie*.

Specializovaná způsobilost logopeda ve zdravotnictví se získává absolvováním specializačního vzdělávání v délce trvání tří let, ukončeným atestační zkouškou. Logoped ve zdravotnictví, který získá specializovanou způsobilost, je označován jako „*klinický logoped*“. Specializované způsobilosti nelékařských zdravotnických povolání jsou ukotveny v nařízení vlády č. 31/2010 Sb.⁷

Vymezení kompetencí logopeda ve zdravotnictví a klinického logopeda je stanoveno vyhláškou č. 55/2011 Sb.⁸

Za výkon povolání logopeda ve zdravotnictví a klinického logopeda se považují činnosti v rámci preventivní, diagnostické, léčebné, rehabilitační a dispensární péče v oboru klinická logopedie.

⁵ Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů.

⁶ Dostupné na: <https://mzd.gov.cz/vestnik/vestnik-11-2024/>

⁷ Nařízení vlády č. 31/2010 Sb., o oborech specializačního vzdělávání a označení odbornosti zdravotnických pracovníků se specializovanou způsobilostí, ve znění pozdějších předpisů.

⁸ Vyhláška č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.

II. Podmínky poskytování logopedické péče v rámci zákona o pedagogických pracovnících⁹

Logopedická péče v resortu školství je poskytována školským logopedem a speciálním pedagogem se zaměřením na práci se žáky s vadami řeči (vývojovými poruchami řeči a jazyka) pracujícím pod metodickým vedením školského logopeda (dále jen „speciální pedagog pracující pod dohledem školského logopeda“) v rámci školských nebo sociálních služeb. Školský logoped a speciální pedagog pracující pod dohledem školského logopeda jsou dle právních předpisů zaměstnání ve školách, školských zařízeních nebo zařízeních sociálních služeb. Školský logoped (popř. speciální pedagog pracující pod dohledem školského logopeda) vykonává terénně i ambulantně široké spektrum činností směřovaných na logopedii a poradenství, konkrétně na logopedickou a speciálně pedagogickou diagnostiku (pouze školský logoped v rozsahu dle typu zaměstnavatele), terapii, prevenci a poradenskou a metodickou podporu.

Odborná způsobilost k výkonu povolání speciálního pedagoga s kompetencí realizovat logopedické intervenční činnosti se získává absolvováním stejného akademického vzdělání (bez navazujícího kvalifikačního studia) jako v případě školského logopeda. Do doby získání kvalifikace školského logopeda pracuje speciální pedagog pod odborným dohledem školského logopeda.

Kvalifikace školského logopeda se získá studiem pro přípravu školských logopedů a vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřeném na speciální pedagogiku se státní závěrečnou zkouškou z logopedie a surdopedie, který nenavazuje na akreditovaný bakalářský studijní program, nebo zaměřeném na speciální pedagogiku se státní závěrečnou zkouškou z logopedie a sudopedie, který navazuje na akreditovaný bakalářský studijní program speciální pedagogika, nebo zaměřeném na logopedii se státní závěrečnou zkouškou z logopedie a surdopedie.

Předpoklady k výkonu povolání i požadovaná kvalifikace školských logopedů a speciálních pedagogů je vymezena zákonem o pedagogických pracovnících⁹, ve znění zákona č. 183/2023 Sb.¹⁰ Na tento právní předpis navazuje vyhláška č. 317/2005 Sb.¹¹, která blíže upravuje studium pro přípravu školských logopedů. Konkrétní odborné činnosti školského logopeda a speciálního pedagoga pracujícího pod dohledem školského

⁹ Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰ Zákon č. 183/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹ Vyhláška 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.

logopeda v rámci školského poradenského systému pak upravuje vyhláška č. 72/2005 Sb.¹² (ve znění účinném od 1. března 2025).

Za výkon činnosti školského logopeda a speciálního pedagoga pracujícího pod dohledem školského logopeda se považují odborné pedagogické, speciálně pedagogické a logopedické činnosti realizované v rámci výchovně vzdělávacího procesu a školského poradenského systému. Tyto činnosti zahrnují preventivní, diagnostickou, intervenční, reedukační a metodickou podporu v oblasti vývojových poruch řeči a jazyka (vad řeči/narušené komunikační schopnosti), jak je vymezuje vyhláška č. 72/2005 Sb.

III. Poskytování logopedické péče v rámci živnostenského zákona

Logopedické služby (s výjimkou klinické logopedie) bylo možné poskytovat do 30. června 2019 v souladu s příslušnou obsahovou náplní stanovenou nařízením vlády č. 278/2008 Sb.¹³ na základě živnostenského oprávnění pro ohlašovací živnost volnou s předmětem podnikání „*Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona*“¹⁴ (dále jen „živnost volná“), a to v rámci oboru činnosti č. 60 „*Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků*“¹⁴.

Novelou nařízení vlády provedenou nařízením vlády č. 143/2019 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 278/2008 Sb., byla s účinností od 1. července 2019 z obsahové náplně výše uvedeného oboru činnosti živnosti volné logopedie vyloučena. Důvodem byla především možnost záměny této činnosti s činností, kterou mohou vykonávat pouze zdravotničtí pracovníci ve smyslu zákona o zdravotních službách².

Živností není dle § 3 odst. 2 písm. a) živnostenského zákona¹ činnost „lékařů, zubních lékařů a farmaceutů, nelékařských zdravotnických pracovníků při poskytování zdravotních služeb“.

Logopedické služby proto nelze od 1. července 2019 poskytovat v režimu živnostenského zákona¹, jako tomu bylo až do vstoupení uvedené novely v platnost. **Tato činnost je nadále vyhrazena pouze pracovníkům ve zdravotnictví (logoped ve zdravotnictví, klinický logoped) a pracovníkům ve školství (školský logoped a speciální pedagog pracující pod dohledem školského logopeda).**

¹² Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

¹³ Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴ „...Poradenská činnost v oblasti společenských věd (sociologie, filosofie, historie, demografie, lingvistiky apod.), v oblasti společenského vystupování, rozvoje osobnosti a udržování fyzické kondice, vizážistika, barvové poradenství, logopedie s výjimkou klinické logopedie apod.“

Ministerstvo průmyslu a obchodu v rámci pravidelné metodické činnosti informovalo živnostenské úřady o provedené změně a pokud by živnostenský úřad při výkonu své dozorové pravomoci zjistil, že je v rámci živnostenské činnosti poskytována logopedická péče, která přísluší pouze klinickým nebo školským logopedům, podal by podnět příslušnému dozorovému orgánu.

Pokud by byla na základě živnostenského oprávnění poskytována logopedická zdravotní péče prostřednictvím klinického logopeda (tj. bez oprávnění k poskytování zdravotních služeb), jednalo by se o porušení zákona o zdravotních službách, tedy o nezákonný postup, pro který je zmíněným předpisem definován přestupek dle § 114 odst. 1 písm. a). Na jeho základě může místně příslušný krajský úřad udělit pokutu až do výše 1.000.000 Kč.

Obdobně platí, že školský logoped a speciální pedagog pracující pod dohledem školského logopeda jsou pedagogičtí pracovníci, kteří mohou vykonávat přímou pedagogickou činnost výhradně ve školách a školských zařízeních zapsaných do rejstříku škol a školských zařízení či v zařízeních sociálních služeb v souladu se zákonem o pedagogických pracovnících a nemohou poskytovat své služby v režimu živnostenského zákona.

IV. Závěr

Ministerstvo zdravotnictví vydává toto stanovisko na základě činnosti Pracovní skupiny pro koncepční řešení oblasti zdravotních služeb a činností provozovaných dle živnostenského zákona¹⁵ za účelem sjednocení postupu krajských úřadů při posuzování sporných případů poskytování logopedických služeb mimo oblast zdravotnictví.

Z informací uvedených shora tohoto stanoviska vyplývá:

- 1) Kliničtí logopedové a logopedové ve zdravotnictví poskytují své služby dle zákona o zdravotních službách², které jsou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění³ nebo na přímou úhradu, pokud nejsou smluvními partnery zdravotních pojišťoven.

Kliničtí logopedové a logopedové ve zdravotnictví pracují v rámci zdravotnických zařízení, která jsou držiteli oprávnění k poskytování zdravotních služeb dle zákona o zdravotních službách pro nelékařské povolání klinický logoped. Tato oprávnění uděluje místně příslušný krajský úřad (odbor zdravotnictví).

¹⁵ Pracovní skupina pro koncepční řešení oblasti zdravotních služeb a činností provozovaných dle živnostenského zákona je složena ze zástupců odpovídajících odborů Ministerstva zdravotnictví, Státního ústavu pro kontrolu léčiv a Ministerstva průmyslu a obchodu.

- 2) Školští logopedové a speciální pedagogové pracující pod dohledem školského logopeda vykonávají činnosti dle školského zákona¹⁶ a vyhlášky č. 72/2005 Sb.

Školští logopedové a speciální pedagogové pracující pod dohledem školského logopeda jsou zaměstnanci škol, školských zařízení nebo zařízení sociálních služeb zapsaných v příslušných rejstřících (školský rejstřík, rejstřík poskytovatelů sociálních služeb).

- 3) **Poskytovat jakékoli logopedické služby jako živnostenskou činnost v režimu živnostenského zákona není od 1. července 2019 možné.**

Stanovisko č.j. MZDR 13802/2025 ze dne 26. září 2025 vychází z platné právní úpravy ke dni 26. září 2025 a bylo zpracováno ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvem průmyslu a obchodu.

¹⁶ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.